

čevljarje v šteri. Nekoč so ravno uganalce uganjevali, pa se odpro vrata in v hišo se pomoli strašanski gobec ter odpre čeljusti tako, da se je spodnja uprla v tla, zgornja pa v strop, in pravi:

»Šuštar šobec, kaj pa ta gobec?«

Čevljar pa hitro vstane, popade čevljarški stol in ga pomoli pred pošast:

»Pa še ti povej, kaj je tole?«

Pošast ni vedela, da čevljarški stol pomeni sveto trojico, ker ima tri noge, zato je pri tej priči izginila.

(Alojzija Dolenc, v. Tavčarjeva, Četena Rav)

Sveta Rotija

26. Včasih so ljudje svete Rotije dan praznovali. Podvršani so pa na ta dan prali štrene pri Strgarjevem koritu; z ljudi, ki so šli od maše, so se pa norca delali.

Čez nekaj časa so pa zagledali volka, ki je gazil sneg vprek čez golo strmino Starega vrha. Pod nogami se mu je trgala snežna plaz, se pognal navzdol in vse Podvršane pomedel v Bošticovo grapo. S Starega vrha je pa bilo slišati glas:

»Rotija! Rotija!«

Potem so pa Podvršani vsako leto praznovali sveto Rotijo. Še ko so drugod praznovanje opustili, so Podvršani praznovali naprej.

(Johana Dolenc, v. Tavčarjeva, Četena Ravan)

Veternik

27. Neka ženska je nekoč kruh pekla. Strašno ji je nagajalo pa kadilo se je zaradi vetra, tako da ga je preklinjala. Pa pride neki mož in jo vpraša:

»Zakaj si tako huda? Ne smeš tako kleti, čeprav se kadi!«

Ženska neha s kletvijo, oni pa pravi:

»Jaz sem ti nagajal, jaz sem Veter.«

Ženska vzame hlebec iz peči pa ga mu da. Tisti čas, ko je jedel hlebec, je bil čisto miren; ko je pojedel, pa pravi:

»Ti — ko bi ti ne bila meni hlebca dala, bi bil jaz tebe semlel kot mlinski kamen moko!«

(Valentin Rupar, v. Tinač, Gor. Žetina)

V risu

28. Kmet Markuš iz Gorenje Žetine in njegov hlapec sta šla v ris. Eno leto staro leskova šibo sta na sveti večer opolnoči potisnila v špranjo za spovednico. Tam je čakala do drugega božiča, ne da bi kdo zanjo vedel. Eno leto nista šla nič k spovedi. Na sveti večer nista smela nič božičnega kruha pokusiti. Še pred polnočjo sta šla na Kal na križpotje; tam se ne sliši zvonjenja, tam še ni šel duhovni mimo z Bogom.

Ko sta prišla na cilj, je Markuš s šibo potegnil ris okoli:

»Bliže mene nič!«

Zmolila sta očenaš narobe in čakala. Opolnoči se je odprla zemlja in ogenj je butnil iz nje. Izpod neba se je usula ploha vil, kos in bran, vse mogoče zveri